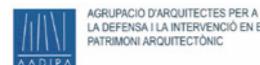

Valors patrimonials i eficiència energètica

Conflictes i solucions

Organitzen

Amb el suport de

Col·laboren

Equip organitzador

Director
José Luis González Moreno-Navarro

Coordinadors
Jordi Morros Cardona
Joan Olona Casas

Col·laboradors

Alícia Dotor Navarro
Mariona Genís Vinyals
Mercè Hortalà i Vallvé
Belén Onecha Pérez
Jordi Portal Llano

Representants de l'AADIPA
Mireia Barnadas i Ribas (Secretària tècnica)
Marta Urbiola i Domènech (Tresorera)

Presentació

És ben sabut que per assolir la imperiosa reducció de la despesa energètica i els seus efectes colaterals cal una dràstica rehabilitació específica dels edificis construïts. La normativa recent ho deixa ben clar i també diu que els edificis protegits en queden exempts. Tanmateix, fa temps que ja s'ha estès per bona part d'Europa —no tant en el nostre país— la voluntat que els edificis amb valors patrimonials no quedin al marge d'aquest corrent que porta a un món més sostenible i, obviament, més econòmic, amb independència que la norma hi obligui o no. Amb tot, aquesta voluntat no està lliure d'enormes dificultats, entre les quals el fet que entra gairebé sempre en greus conflictes amb els procediments de millora de l'envolupant, els criteris habituals de disseny de les instal·lacions o la manera d'actuar dels usuaris, tots enfocats fonamentalment a edificis actuals o de nova construcció.

El Curset, partint d'experiències pròpies i d'altres professionals i especialistes, té com a objectiu aportar les eines necessàries per analitzar els conflictes i aportar els criteris bàsics per resoldre'ls.

El Curset s'estructura amb un primer dia d'introducció general, on es mostraran diverses experiències sobre el coneixement del comportament energètic i les instal·lacions, sobre els graus de confort dels usuaris i sobre metodologies que ajuden a definir els valors monumentals dels edificis.

Durant els dos dies següents es fomentarà la reflexió a partir de l'anàlisi de les causes de conflictes en casos concrets, i també es presentaran diverses experiències d'actuació que exemplifiquen la diversitat de solucions en el camí de la integració de l'eficiència energètica i la conservació dels valors patrimonials.

El programa inclou la presentació dels resultats inicials del projecte «Millora de l'eficiència energètica dels béns patrimonials immobles: recerca sobre casos reals», dirigit per l'equip organitzador i guanyador d'un premi d'ajut a la recerca des de l'any 2011, amb el finançament del programa RecercaCaixa. Aquest projecte ha permès a l'equip organitzador estableix contactes amb nombrosos professionals i especialistes, tant nacionals com internacionals, per aglutinar les aportacions més rellevants i innovadores sobre la temàtica plantejada, que es presentaran durant les jornades.

El matí del dijous i del diumenge es dedicaran a visitar diverses intervencions en edificis de gran valor patrimonial, amb l'acompanyament dels responsables de les actuacions, per tal de conèixer de primera mà diversos enfocaments.

Presentación

Es bien sabido que para lograr la imperiosa reducción del gasto energético y sus efectos colaterales es necesaria una drástica rehabilitación específica de los edificios construidos. La normativa reciente lo deja bien claro y también dice que los edificios protegidos quedan exentos de su cumplimiento. Sin embargo, ya hace tiempo que se ha extendido por buena parte de Europa —no tanto en nuestro país— la voluntad de que los edificios con valores patrimoniales no queden al margen de esta corriente que lleva a un mundo más sostenible y, obviamente, más económico, con independencia de que la norma obligue a ello o no. Con todo, esta voluntad no está libre de enormes dificultades, como el hecho de que entra casi siempre en graves conflictos con los procedimientos de mejora de la envolvente, los criterios habituales de diseño de las instalaciones o el modo de actuar de los usuarios, todos ellos enfocados fundamentalmente a edificios actuales o de nueva construcción.

El Cursillo, partiendo de experiencias propias y de otros muchos profesionales y especialistas, tiene como objetivo ofrecer las herramientas necesarias para analizar los conflictos y aportar los criterios básicos para resolverlos. Las jornadas se estructuran con un primer día de introducción general, donde se mostrarán diversas experiencias sobre el conocimiento del comportamiento energético y las instalaciones, sobre los grados de confort de los usuarios y sobre metodologías que ayudan a definir los valores monumentales de los edificios.

Durante los siguientes dos días se fomentará la reflexión a partir del análisis de las causas de conflictos en casos concretos, y también se presentarán diversas experiencias de actuación que ejemplifican la diversidad de soluciones en el camino de la integración de la eficiencia energética y la conservación de los valores patrimoniales.

El programa incluye la presentación de los resultados iniciales del proyecto «Mejora de la eficiencia energética de los bienes patrimoniales inmuebles: investigación sobre casos reales», dirigido por el equipo organizador y ganador de un premio de ayuda a la investigación desde el año 2011, con la financiación del programa RecercaCaixa. Este proyecto ha permitido al equipo organizador establecer contactos con numerosos profesionales y especialistas, tanto nacionales como internacionales, para agrupar las aportaciones más relevantes e innovadoras sobre la temática planteada, que se presentarán durante las jornadas.

La mañana del jueves y del domingo se dedicarán a visitar varias intervenciones en edificios de gran valor patrimonial, con el acompañamiento de los responsables de las actuaciones, para conocer de primera mano diversos enfoques.

Presentation

It is well known that to achieve a reduction in energy consumption and to mitigate its collateral effects a deliberate and thorough restoration of many buildings is necessary. Recent legislation makes this clear but also states that protected buildings are exempt. Nevertheless, for a number of years in much of Europe – and in our country too – the will has existed to include the buildings that are part of our cultural heritage in this scheme of things and to ensure that they too are sustainable and, obviously, more economically viable – regardless of whether or not the law makes such reforms obligatory. Yet, this desire is anything but problem free and inevitably clashes with the type of restoration work to be undertaken, the typical criteria involved in the design of a building's installations and the way in which people will use these installations, all of which essentially are only applicable to modern or recently constructed buildings.

This Course is based on our own experience and that of other professionals and specialists and aims to provide students with the necessary tools for analysing conflicts and the basic criteria for solving them. The Course begins on day 1 with a general introduction that will discuss various aspects of our knowledge of how energy and buildings interact, degrees of comfort and methodologies that help define the monumental value of a building.

During the following two days students will be encouraged to analyse and reflect on the causes of conflicts in real-life situations. We will also discuss various examples of practices that are good examples of the diversity of solutions that can be found to the problem of integrating energy efficiency and the conservation of our built heritage.

The programme also includes a presentation of the initial results of the project *Improvements in the energy efficiency of listed buildings: real case-studies* carried out by the organizers of the Course and winners of a research grant since 2011 awarded by the programme RecercaCaixa. This project has enabled the organizers to establish contacts with numerous people and specialists working in the same field, both at home and abroad, who have helped combine many of the relevant and innovative ideas that will be presented during this Course.

Valors patrimonials i eficiència energètica

Conflictes i solucions

Dijous, 12

Matí	
12.00-14.00	Visita a diversos pavellons del Recinte Modernista de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau a Barcelona Places limitades, cal inscripció específica prèvia
Tarda	L'estat de la qüestió
16.00-17.00	Obertura de les Jornades <i>Lluís Xavier Comerón i Graupera</i> Degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya <i>Antoni Navarro i Cossío</i> President de l'AADIPA <i>José Luis González</i> Director del XXXVIè Curset
17.00-17.30	Per què Valors patrimonials i eficiència energètica <i>José Luis González, Dr. arquitecte</i>
17.30-18.00	L'experiència del CTE-HE. Passat i futur <i>Luis Vega Catalán, arquitecte</i>
18.00-18.30	Compatibilitat entre valors patrimonials i eficiència energètica. Origen del conflicte <i>A. Casals, Dr. arquitecte / M. Genís, arquitecte</i>
18.30-18.45	Pausa - cafè
18.45-19.15	Europa, casos i procediments <i>Elena Lucchi, arquitecta</i>
19.15-19.45	Adequació com a museu de la Central Tèrmica de Ponferrada <i>Antoni Vilanova, arquitecte / Jorge Suarez, arquitecte</i>
19.45-20.15	El cas de la Casa Glauber a Bolzano <i>Manuel Benedikter, arquitecte</i>
20.15-20.45	Debat i conclusions

Varis

Durada: 30 hores lectives + 8 hores de visites

Número de places: 200

Idiomes: català / castellà. Traducció simultània dels ponents estrangers.

Visites

La visita del dijous 12 té un nombre de places limitat, i cal inscripció específica, que es confirmarà per rigorós ordre de petició.

No s'inclou la visita del diumenge 15 a Alcover i la Selva del Camp, que requereix inscripció específica.

Divendres, 13

Matí	Mètodes I. Coneixement del comportament energètic de l'edifici	19.00-19.30	Rehabilitació energètica del Castell de Montjuïc. <i>Irma Soldevila, arquitecta. Agència de l'energia de Barcelona</i>	13.15-13.45	Estratègia multiescala per a la rehabilitació sostenible dels barris històrics: el cas de la ciutat històrica de Santiago de Compostela <i>Aitziber Egusquiza, arquitecta</i>
9.30-11.30	El mètode sistèmic aplicat a la millora energètica <i>José Luis González, Dr. arquitecte</i>	19.30-20.00	Casa Amatller, pis noble <i>Jose Ignacio Casar, arquitecte / Manuel Montesinos, arquitecte tècnic / Joan Boixader, enginyer tècnic</i>	13.45-14.00	Debat i conclusions
	La caracterització energètica <i>Belén Oñech, Dra. arquitecta</i>	20.00-20.30	Debat i conclusions	Tarda	Intervenció. El recinte modernista de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
	Avaluació prestacional I. Monitorització <i>Joan Olona, arquitecte tècnic</i>	21.00	SOPAR OFICIAL Sala Hipòstila del Pavelló de l'Administració de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona	16.00-16.30	Gestió de la transformació del recinte històric <i>Ramon Grau, enginyer</i>
	Avaluació prestacional II. Simulació. Valoració i conflictes <i>Alicia Dotor, arquitecta</i>			16.30-17.00	Geotèrmia al recinte històric <i>Josep Caus, enginyer</i>
11.30-11.45	Pausa - cafè			17.00-17.45	Pavelló de l'Administració <i>Santi Velasco, arquitecte / Esther Ferrer, arquitecte</i>
	Mètodes II. Tècniques d'intervenció			17.45-18.30	Pavelló de Sant Leopold <i>Xavier Guitart, arquitecte</i>
11.45-12.15	Innovacions en les tècniques de millora de l'envolupant <i>Joan Lluís Fumadó, arquitecte</i>			18.30-18.45	Pausa - cafè
12.15-12.45	Innovacions en les instal·lacions <i>Jesús Soto, enginyer</i>	Matí	Intervenció. Conflictes i solucions internacionals		Intervenció. El recinte modernista de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
12.45-13.30	Innovacions en l'augment de la inèrcia <i>Marta Durango, enginyera de camins, canals i ports</i>	9.30-10.00	Intervenció energètica en edificis històrics i tradicionals: objectius i metodologies d'Historic Scotland <i>Carsten Hermann, arquitecte</i>	18.45-19.15	Pavelló de la Mercè <i>Mercè Zazurca, arquitecta / Joaquim Carbonell, enginyer</i>
13.30-14.00	Conclusions de les ponències del matí	10.00-10.30	Millora de l'eficiència energètica: experiències de Historic Scotland <i>Carsten Hermann, arquitecte</i>	19.15-20.00	Pavelló de Sant Manuel <i>Argentí Arquitectes / Equip UPC, arquitectes</i>
Tarda	Intervenció. Conflictes i solucions. Llocs de culte	10.30-11.00	Architetura-Energia. Experiències italianes en rehabilitació <i>Pietromaria Davoli, arquitecte</i>	20.00-20.30	Conclusions de les ponències de la tarda
16.00-16.40	Intervencions de millora energètica al Monestir de Santa Maria de Valbona <i>Josep Escarrà, consultor energètic i ambiental / Carles Pubill, arquitecte</i>	11.00-11.30	Certificació GBC Historic Building del restauració <i>Paola Boarin, arquitecta</i>	20.30-21.00	Debat i conclusions generals
16.40-17.15	Catedral del Burgo de Osma <i>José Francisco Yusta, arquitecte</i>	11.30-11.45	Pausa - cafè		
17.15-17.45	Intervencions al Convent de Santa Anna d'Alcover <i>Joan Figuerola, arquitecte / Joan Gavaldà, arquitecte / Jordi Romera, arquitecte</i>	11.45-12.15	Combinació de tecnologia per a la diagnosi energètica <i>Amedeo Papi, arquitecte</i>		
17.45-18.15	Precisions sobre el terra radiant <i>Israel Ortega, enginyer industrial</i>	12.15-12.45	Coneixement del comportament tèrmic dels edificis antics a França <i>Tony Marchal, arquitecte i enginyer</i>		
18.15-18.30	Pausa - cafè	12.45-13.15	22@ i patrimoni urbà. El cas de Ca l'Aranyó <i>Antoni Vilanova, arquitecte / Pere Roca, enginyer de camins, canals i ports</i>		
18.30-19.00	Intervenció. Conflictes i solucions. Edificis civils				
	Convent del Carme / Museu de Sagunto <i>Julián Esteban, arquitecte</i>				

Inscripcions

No col·legiats: 210 €

Arquitectes col·legiats i simpatitzants complets: 160 €

Arquitectes amb menys de 3 anys de col·legiació: 120 €

Membres de l'AADIPA: 120 €

Estudiants i Precol·legiats: 70 €

Descompte del 10% per a inscripcions abonades fins al 13/11/2013
Enguany, i de conformitat amb la Llei de l'IVA modificada per la Llei de Pressupostos de l'Estat per a l'any 2013, no s'hi repercutirà l'IVA.

Podeu fer les vostres inscripcions directament mitjançant aquest botó

Situació i informació

Lloc del Curset

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Plaça Nova, 5
08002 Barcelona

Informació i secretaria administrativa

Marta Marín Segura

Departament d'Agrupacions del COAC
Plaça Nova 5, 6a planta
08002 Barcelona
Tel. (+34) 93 306 78 28
agrupacions@coac.net

Podeu anar al web del Curset des d'aquest enllaç